3.4.2020

Eduskunta
Hallintovaliokunta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI ULKOMAALAISLAIN SEKÄ KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISTEN MAAHANTULON JA OLESKELUN EDELLYTYKSISTÄ KAUSITYÖNTEKIJÖINÄ TYÖSKENTELYÄ VARTEN ANNETUN LAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Elintarviketeollisuusliitto pitää myönteisenä, että maatalouden ja puutarhatalouden satokauden onnistuminen pyritään varmistamaan lakimuutoksella. Jotta myös luonnonmarjojen talteenotto varmistetaan tulevan satokauden aikana, ETL esittää lakiesityksen täydennystä koskien luonnonmarja-alaa sekä uuden työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen säätämistä.

On myönteistä, että hallitus etsii aktiivisesti eri keinoja, joilla elintarvikkeiden pitkän aikavälin huoltovarmuuden kannalta tärkeiden raaka-aineiden saatavuus sekä muiden ulkomaalaisten kausityöntekijöiden työpanoksesta riippuvien keskeisten toimintojen jatkuvuus turvataan.

Kuten perusteluissa todetaan, koronatilanteen vuoksi haasteena on saada riittävästi työvoimaa etenkin kausityöntekijöitä tarvitseville puutarha-, maatalous- ja luonnontuoteteollisuusaloille. Maatalous ja luonnonmarjojen poiminta sekä osa metsätaloudesta on joko kaikilta tai merkittäviltä osin toiminut jo pitkään ulkomaisen työvoiman varassa.

Myös elintarviketeollisuuden palveluksessa on ulkomaalaisia kausityöntekijöitä satokausien huippuhetkillä ja juhlasesonkeihin valmistautuessa. Täten lakiesityksessä mainituilla kausityöntekijöillä tulisi olla mahdollisuus siirtyä myös elintarviketeollisuuden palvelukseen jalostamaan tuotteita tarpeen niin vaatiessa.

Esityksellä työvoiman saannin varmistamiseksi vähennettäisiin talousvaikeuksia **erityisesti maataloudessa ja puutarha-alalla**. Ilman riittävää työvoimatarjontaa yritykset vähentävät investointejaan tulevan kesään satoon. Satokauden epäonnistuminen johtaisi monen tilan kohdalla konkurssiin, koska erikoisviljely on hyvin pääomavaltaista ja taloudellisia puskureita ei useimmilla tiloilla ole. Yritysten konkurssien vaikutukset heijastuisivat myös pitkälle tulevaisuuteen.

Maatalouden ja puutarha-alan yritysten tulevaisuuden takaaminen on tärkeä asia myös elintarviketeollisuuden toimintaedellytyksen kannalta. Esitys lisää varmuutta siitä, että elintarviketeollisuus voi syksyllä jalostaa puutarhatuotteiden sekä avomaakasvisten ja -vihannesten sadon halutuiksi lisäarvotuotteiksi.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Esityksen ei arvioida helpottavan työvoiman tarvetta luonnontuotealalla. Tulevana kesänä luonnonmarjojen talteenotto marjoja jalostavien yritysten tarpeisiin on muodostumassa äärimmäisen vaikeaksi. Luonnonmarjojen talteenoton lisääntyminen erityisesti thaimaalaisten marjanpoimijoiden toimesta on viime vuosina mahdollistanut marjoja jalostavan teollisuuden toiminnan ja kehittymisen. Ilman riittävää raaka-ainetta yritysten toimintamahdollisuudet heikkenevät oleellisesti. Suomessa metsissä kasvavien luonnonmarjojen sadonkorjuun epäonnistuminen heikentäisi merkittävästi kotimaisten marjojen jalostukseen perustuvien yritysten toimintamahdollisuuksia, mistä voi olla seurauksena ko. yritysten konkursseja. Metsämarjoja käytetään myös laajasti muissa elintarvikkeissa ainesosina, joten kotimaisten luonnonmarjojen saatavuuden väheneminen vaikuttaa hyvin monien elintarvikkeiden valmistukseen. Omien luonnonvarojen talteenoton vaikeuttaminen ei ole järkevää tilanteessa, jossa laajalla alueella Euroopassa odotetaan vaikeuksia sadonkorjuussa.

Elintarviketeollisuusliitto ry esittää, että

- Luonnonmarjojen poimintaan tarvittavan työvoiman viisumien ja muiden lupien hakuprosessit käynnistetään välittömästi ja varmistetaan alan yritysten toiminnan kannalta tärkeä thaimaalaisten marjanpoimijoiden erillisryhmän pääsy maahan poikkeusjärjestelyin (karanteeni, tarvittaessa testaus) luonnonmarjojen kypsyessä heinäkuussa.
- Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella säädettäisiin, että Euroopan komission tiedonantoihin sisältyviin tehtäviin luetaan Suomessa mukaan luonnonmarjojen poimintaan liittyvät tehtävät.

Elintarviketeollisuusliitto pitää erittäin tärkeänä sopivan kausityövoiman saamista maa- ja puutarhatalouteen sekä luonnontuotealalle. Arvioimme, että luonnontuotteiden keruuseen sopivaa työvoimaa on vaikea saada jo maassa olevasta työvoimasta.

Kunnioittaen

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Pia Pohja
toimitusjohtaja